

TRILATERAL VERDA

LA CONSPIRACIÓ CONTRA LA SOSTENIBILITAT

El Fòrum 2004 ha posat de moda la sostenibilitat ambiental i energètica. Una operació de maquillatge que ha arribat a Catalunya manipulada pels defensors de les ideologies productivistes, neomarxistes i neoliberals, diametralment oposades al concepte. La conspiració té la seva història a nivell internacional.

SANTIAGO VILANOVA → PRESIDENT
D'UNA SOLA TERRA I EXDIRECTOR D'USERDA

El desenvolupament sostenible va sorgir de trobades i reunions realitzades durant els anys setanta entre bioeconòmistes i entropistes, crítics amb el sistema, partidaris del «decreixement», i deixebles de Nicholas Georgescu-Roegen (1906-1994). L'economista romanès, a qui vaig conèixer en una reunió d'Ecoropa a la Universitat de Kassel el setembre de 1980, recolzava la seva teoria en les lleis de la termodinàmica, descobertes per l'enginyer Nicolas Léonard Sadi Carnot. El pare de la bioeconomia es referia al «creixement zero», als límits dels recursos i a l'espòli del nostre capital humà (*The Entropy Law and the Economic Process*, Harvard University Press, 1971). El principi de l'entropia es basa en la dissipació de l'energia cada cop que l'activitat productiva inicia un procés de transformació dels materials. El model de desenvolupament capitalista i comunista ha provocat que en els darrers 25 anys hagi desaparegut el 30% de les riqueses naturals del planeta

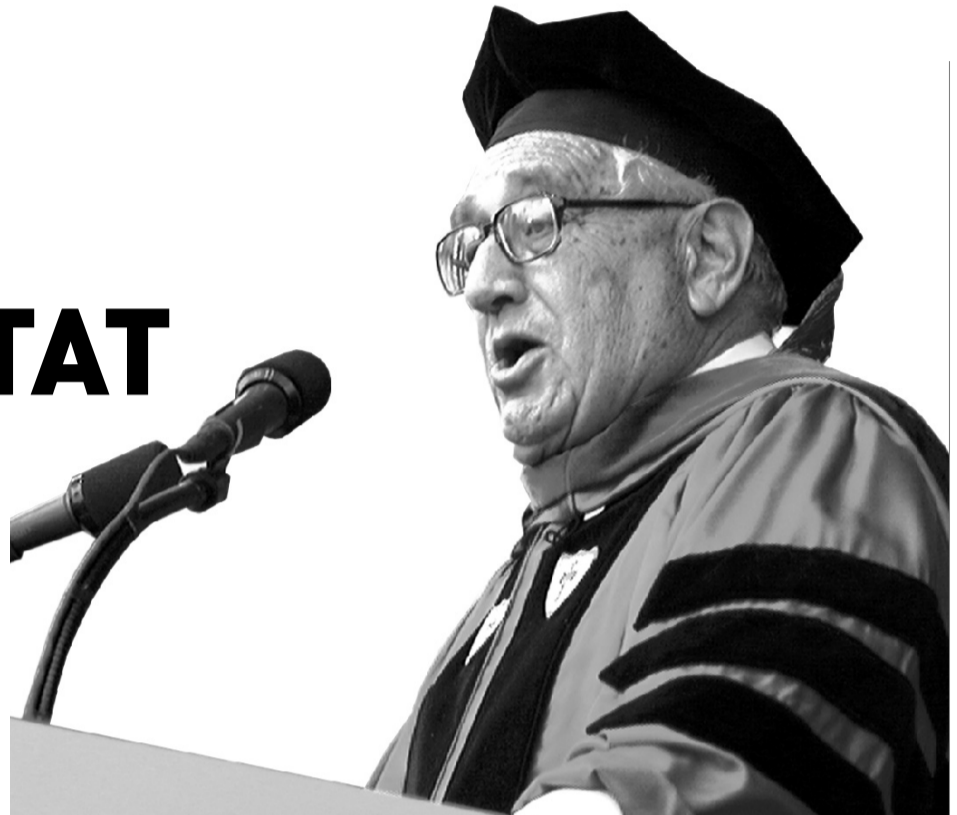
La bioeconomia es va expandir en nuclis reduïts però influents abans de la Cimera d'Estocolm sobre el Medi Ambient Humà, organitzada per les Nacions Unides el 1972. El juny de 1971, Ignacy Sachs, director de l'Escola d'Alts Estudis en Ciències Socials de París (EHESS), especialista en economia brasilera i índia, va reunir un seminari d'experts en un hotel de Founex, un poble del cantó de Vaud (Suïssa), per preparar la Cimera. Era un encàrrec del seu amic Maurice Strong, secretari general d'aquell esdeveniment: un canadenc vinculat amb el sector energètic i amb moltes connexions internacionals. Entre els convidats hi havia Barbara Ward, presidenta del British Institute for Environment and Development, que seria junt amb René Dubos, Premi Pulitzer 1969 i vinculat a la Rockefeller University, l'au-

tora de l'informe *Only One Earth* («Una Sola Terra»). En aquella reunió va sorgir la noció d'«ecodesenvolupament», del qual posteriorment sorgiria el sinònim «desenvolupament sostenible».

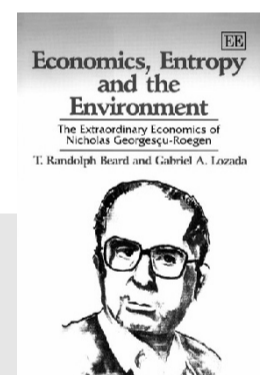
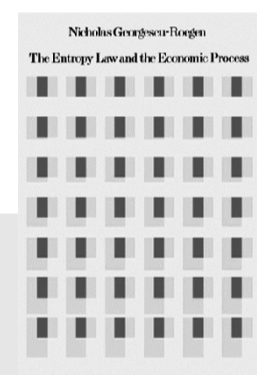
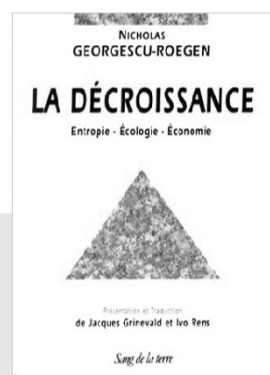
L'objectiu de Sachs era servir els objectius de la socialdemocràcia i intentar conciliar les posicions radicals dels seguidors de Georgescu-Roegen, que volien aturar el creixement, i la dels ultraliberals que consideraven la crisi ecològica com una invenció dels països industrialitzats i de les classes mitjanes per frenar el desenvolupament dels països pobres.

Per primera vegada, el 1972, es definia una teoria científica contra el dogma del creixement il·limitat.

Per als entropistes la Humanitat caminava cap a un infart ambiental per excés de pol·lució i penúria de recursos. Per als neoliberals aturar el tren productivista comportaria la fallida de l'economia i la fam de centenars de milions de persones. L'estratègia de Sachs era centrar el discurs i calmar els ànims del capitalisme mundial. El Club de Roma acabava de publicar el seu famós informe sobre els límits del creixement (*The Limits to Growth*, coordinat per Dennis i Donella Meadows de l'Institut Tecnològic de Massachusetts [MIT]) que modernitzava el pensament de Thomas Robert Malthus (1766-1834) sobre l'explosió demogràfica i els recursos. Paul R. Ehrlich ja s'havia avançat al Club de Roma el 1968 quan va publicar l'assaig *The Population Bomb*. Tot i les posicions reformistes disse-

KISSINGER VA FER DESAPARÈIXER EL TEBI CONCEPTE D'ECODESENVOLUPAMENT DE L'AGENDA MUNDIAL.

NICHOLAS GEORGESCU-ROEGEN VA SER EL PARE DE LA IDEA RADICAL DEL «DECREIXEMENT».

nyades per Sachs i Strong, la Cimera d'Estocolm va acabar provocant una gran alarma a les empreses químiques, petroleres, automobilístiques, agroalimentàries, cimenteres i nuclears. Vuit dels vint-i-cinc articles de la Declaració Final feien referència al nou concepte d'«ecodesenvolupament». L'any 1972 va coincidir amb la fi de l'expansió econòmica iniciada amb el Pla Marshall després de la Segona Guerra Mundial i amb l'inici de les crisis energètiques. Per primera vegada, es definia una teoria científica contra el dogma del creixement il·limitat i es feien les primeres mobilitzacions contra la proliferació atòmica. La dinàmica contestatària d'Estocolm va repercutir el 1974 en una conferència de les Nacions Unides que se celebrà a Cocoyoc (Mèxic) i que adoptà una crítica al sistema nord-americà de desenvolupament, amb la presència del president mexicà Luis Echevarría.

L'OMBRA ALLARGADA DE KISSINGER

«Alguns dies després, el cap de la diplomàcia americana, Henry Kissinger, va manifestar la seva disconformitat en un telegrama enviat al director del Programa de les Nacions Unides pel Medi Am-

bient», va explicar Ignacy Sachs a la revista *Science et Vie* el setembre de 2002. «El concepte d'ecodesenvolupament va quedar eliminat del vocabulari científic i institucional durant molt de temps».

A partir d'aquell moment l'interès dels Estats Units i del seu pensament econòmic va ser aigualir el concepte radical d'ecodesenvolupament i trobar un sinònim més flexible. Kissinger va iniciar una acció intel·lectual conspirativa contra el concepte a la qual es van afegir la Comissió Trilateral (ONG del capitalisme transnacional), l'OCDE, el Banc Mundial, l'US Information Service i destacats economistes creadors d'opinió.

El missatge d'Estocolm es perd amb la pujada dels preus del petroli i la deslocalització de fàbriques. Els grups industrials es veuen obligats a acceptar que s'introdueixi un corpus legislatiu als països industrialitzats per frenar l'excés de pol·lució a canvi que el sobrecost de la descontaminació recaigui damunt del preu dels productes. Els accionistes de les grans corporacions contaminants es queden tranquils. Els consumidors, com sempre, acaben pagant els plats trencats.

(Pròxim article: «George W. Bush contra l'economia solar».)